

יצירת אפקטים ויזואליים בעזרת צמחים

מרצה: הדס צוק

סגנונות שתילה נפוצים:

- **סגנון מודרני** – שתילה בגושים. דגש על צמחים בעלי מבנה מעניין, ופחות על הצבעוניות. בדרך-כלל נראה שילוב בין גיזום פורמלי לצמיחה חופשית, אשר מדגיש את הצורה של כל גוש בפני עצמו.
- **סגנון טבעי (ה"אחו", "הערבתי")** – לכיסוי שטחים גדולים וחורשות. מרבד פרחי בר ליצירת מראה של אחו. למראה ערבותי נשתול צמחים עשבוניים בעלי מבנה מוגדר (שושנות עלים, דמויי עשב ואחרים) המשמשים כצמחי שלד וביניהם צמחי כיסוי משתרעים.
- **שתילה מעורבת** – ערוגה בה שתולים במעורב עצים שיחים וצמחי כיסוי, במטרה ליצור מראה אסטטי כל השנה. צמחים בעלי מבנה ארכיטקטוני מעניין משמשים כנקודות מוקד ומעניקים לערוגה מבנה וצורה. לרוב, השתילה מדורגת, כאשר הצמחים הגבוהים נמצאים בחלקה האחורי של הערוגה. בחלקה הקדמי של הערוגה, בין צמחי הכיסוי, משלבים פרחי בצל ופקעת, להארכת משך הפריחה בערוגה.

1. צירוף צורות בערוגה

שילוב לפי מספר ומבנה

- צורת משולש היא היציבה והנוחה למראה
- סידור של 3 צורות שונות בצירופים שונים
- קיבוץ לפי מספר אי-זוגי

שילוב ע"י חזרה

- חזרה על אותם צמחים בערוגה או בגן יוצרת מקצב ואחידות
- חזרה ואחידות תורמת לפשטות ומגבירות את תחושת המרחב

שילוב של ניגודים

- ניגודיות במרקם, צבע, צורה וגודל מושכת את העין ומבליטה תכונות

**למראה טוב של צמחייה מעורבת רצוי
לשלב מספר צמחים בעלי צורה ברורה
שישמשו כנקודות הדגש**

2. צירוף לפי מרקם וגודל

- אשליה של עומק תתקבל כאשר נשתול צמחים גדולים או בעלי מרקם גס בחזית הערוגה או בקדמת הגן, וצמחים בעלי צורה דומה, אך נמוכים או בעלי מרקם עדין, מאחור.
- כדי להשיג מראה טוב של צמחיה מעורבת, יש לדאוג לאיזון בין האחידות והשוני, בהתייחס לפרמטרים צורה, מרקם וגודל. למשל, כאשר בערוגה ישנם מספר צמחים בעלי צורה מוגדרת או מבנה ארכיטקטוני מעניין, רצוי לשמור על אחידות במרקמים ולהימנע מצבעוניות יתר.
- עלים חלקים ומבריקים מחזירים אור ויבלטו בצל יותר מצמחים אחרים.

שילוב מחושב של שיחיה

להגדלת תחושת המרחב ולאשליה של עומק נתייחס בעיקר למרקמי העלים, לגובה סופי של הצמח ולצורתו:

1. בשתילת שיחים בקו ישר:

מעבר הדרגתי ממרקם גס לעדין, ירידה בגובה השיחים והגדלת מספרם ככל שהמרקם נעשה עדין.

2. בשתילת שיחים בזוית ישרה:

צמחים בעלי מרקם גס יישתלו בקצוות, בהמשכם צמחים בעלי מרקם בינוני, ובמרכז הערוגה (בזוית) יישתלו צמחים בעלי מרקם עדין.

3. בסידור שיחים בקבוצה:

מעבר הדרגתי לפי גודל ומרקם. לרוב, גובה השיחים ברקע יהיה פי 1.5 ביחס לעומק הערוגה.

4. בשתילת משוכה בשטח פתוח:

כדי ליצור תנועת עין לאורך כל המשוכה צריך שליטה של צורות מעוגלות וכמות מוגבלת של הדגשים קיצוניים.

3. דרכים ליצירת אשליה של עומק ותחושת מרחב

1. בעזרת שימוש במרקמים מנוגדים: צמחים בעלי עלים גדולים ימוקמו בחזית הגן ובהמשך לאותו ציר מבט ימוקמו צמחים בעלי מרקם עדין שייראו "מרוחקים".

2. בעזרת שימוש בצבעים "קרים" ו"חמים": צבעים "קרים" או בהירים "מרחיקים" וצבעים "חמים" או כהים "מקרבים". על-פי עיקרון זה, בערוגה מעורבת שלאורך ציר ההליכה, ניתן לשתול בתחילתה צמחים שפורחים בצבעים "קרים" או בהירים, במרכז צמחים "חמים", ובקצה המרוחק שוב צבעים "קרים", שייראו מרוחקים עוד יותר. בחללים קטנים וחשוכים רצוי להשתמש בצבעי עלווה ופריחה בהירים.

3. בעזרת טשטוש גבולות הגן: 1. בעזרת מיזוג הצמחייה בגן עם צמחייה רחוקה במגרש השכן או בשטח ציבורי. 2. צביעת הקירות התוחמים בצבעים כהים.

4. בעזרת השתקפויות: השתקפויות של קטעי הגן במים או במראה, "מכפילות" אותו ומגדילות את תחושת המרחב. השימוש בעצמים מבריקים מומלץ לצל בלבד.